پاشقولەکانی نێو دەستوور

جەزاچنگیانی

کەسانی زۆر هەن شارەزاییان لە هونەری شێوەکار هەیە . وەلی بە دنیا هونەری فوتۆگراف نامۆن . هەیە کورتە چیرۆك و ڕۆمان دەنووسی کەچی بە هونەری هۆنراوە (دنیا شیعر) نامۆیە وەك (من) . کەواتە تێگەیشتن لە نووسین تایبەتمەندیتی خۆی هەیە . دۆزێکی لۆژیکە ... تاوان نیە کۆلکە خۆیندەوار و خۆیندەواری ئاسایی لە بڕگە و واژەی نوسینی سیاسی و دەستوری نۆی عیراق نەگەن . وەلی تاوانبار (خائین و خۆفرۆش) ئەو کەسەیە کە لە تەواوی کوون وکەلەبەری نووسینی دەستوری تێدەگات . لە کاتی خۆیندنەوە و پەیڤکردن لە سەریان پاشقول لە کۆمەڵگا و خاوەن (پرسیار) دەگرێت . ئیستاکە لە کوردستان و هەندەراندا هێندە کەسانی پسپۆڕ و ڕۆشنبیری نەتەوەی پەیدابوون . کە بتوانن دەقە یاسی وسیاسی و ئابوریەکان بەڕاسی بخوێننەوە. لەم دەستورە نۆییەی کە بۆ عیراق لە بەرژەوەندی ناسیونالیستی عەرەبی و بۆ نەگبەتی کورد داریژڕاوە بگەن . گەر بە ووردی سەرنجی یەکە یەکەی بەندەکانی بدەی پاشەڕۆژی گەلی کورد لە باشوردا و نەتەوەی کورد لە کوردستانی مەزندا خستۆتە نێو سنورێکی دڕکاوی دەستوریەوە کە زۆر زەحمەتە نەوەکانی داهاتوی کورد لە تاوانەکانی ڕزگار بن.ئەوەی بۆ ئێمەی نەتەوەی زۆر گرنگ بوو و پیویست بوو لە دەستوری نۆی عیراقدا رچاوبکرێت ئەوەیە (شریعیتی کوردستان بوونی باشوری کوردستان) ە وەك بەشێکی

دابڕاو له خاكێكی مه‌زنی نه‌ته‌وه‌یه‌كی كۆلۆنیالیكراو نكۆلی لێ نه‌كرێت . گه‌لی كوردیش له باشوردا به شێك بێت له نه‌ته‌وه‌ی كورد نه‌ك (به‌شێك بێت له گه‌لی عیراق) له‌م ده‌ستوره‌دا ئێمه وه‌ك به‌شێكی نه‌ته‌وه‌ی كورد كاڵبووینه‌وه ئه‌ویش به هۆی هه‌ستی عیراقچیتی سه‌رانی كورده‌وه . (اتحاد اختیاری) ی كه عه‌ره‌به‌كان زۆر به هوشیاریه‌وه سه‌پاندویانه به‌سه‌ر كوردا (ماره بڕینێكی زۆره ملییه) جیاوازی له نێوان (اتحاد اختیاری و فیدریالی) ئه‌وه‌یه فیدریالی له پڕۆسێسی سیاسیدا قورساییه‌كی فره‌ی بۆ دیموكراتیزه‌كردنی كۆمه‌ڵگا هه‌یه وه‌ك (اتحاد اختیاری) ڕوویه‌كی ئیسلامیه نه‌ك دیموكراتی. ئیسلام و دیموكراتی دوو ئاوزانن دژ به‌یه‌ك . ئه‌وه‌ی بچیته ژێر ڕكیفی ئیسلامه‌وه یه‌كه‌م نرخ كه له ده‌ستی ده‌دا (ئازادی) یه ئه‌مه ڕاستیه‌كه ئه‌وه‌ی به ویژدانی مرۆییه‌وه بڕوانیته سیاسه‌ت ده‌بێ بڵی وایه (اتحاد اختیاری) (یه‌كیتی ئاره‌زوومه‌ندانه) له كرۆكدا (یه‌كیتی زاڵم و مزلۆومه) له سه‌ر ویستی زاڵمه نه‌ك مزلۆوم. له سیسته‌می فیدریالیدا مافی جیابوونه‌وه هه‌یه(اتحاداختیاری)مافی جیابوونه‌وه له مه‌زلۆوم حه‌رامده‌كات . له (یه‌كیتی ئاره‌زوومه‌ندانه – اتحاد اختیاری) (زاڵم) خاوه‌ن هێزه ده‌بێ خاوه‌ن بڕیار و مافی زۆر و ده‌سه‌ڵاتی زۆربێ ئه‌م شێوه‌یه له ده‌سه‌ڵات له دوای سه‌رهه‌ڵدانی ئیسلامه‌وه محه‌مه‌د به شێوه‌یكی پرێمتیف له نێو خێڵه‌كانی قوڕیشدا له شێوه‌ی به‌رنامه‌یه‌كی سه‌ره‌تایدا و له‌پێناو به‌رژه‌وه‌ندی به‌رنامه‌ی ئیسلامدا به‌كاریهانی . له (اتحاد اختیاری) یه‌كه‌ی محه‌مه‌د دا جوله‌كه بۆیان هه‌بوو له سنوری ده‌سه‌ڵاتی ئیسلامدا بژین به مه‌رجی به‌رژه‌وه‌ندی عروبه و ئیسلام له سه‌روو به‌رژه‌وه‌ندی جوله‌كه‌وه بێت . كوردی جوله‌كه‌ش به پێی بۆچونی (شیعه‌كان) ده‌بێ ملكه‌چی بڕیاره‌كانی به‌غداد بێت

پاشقولی یه‌كه‌م : **ئه‌وه‌ی سه‌روه‌ری بوو بۆ ئێمه‌ی باشووری له ته‌ك ڕژیمه‌كانی كۆلۆنالیستی عیراق و ئینگلیزدا له ڕۆژی لكاندنی باشووری كوردستان به عیراقه‌وه تا نووسینه‌وه‌ی ده‌ستوری هه‌میشه‌ی عیراق و پێشكه‌شكردنی به په‌رله‌مانی ناسیونالیسته عه‌ره‌به‌كان له به‌غداد له** 2005/0/28 **ئه‌وه بوو ناسیونالیستی عه‌ره‌بی خاوه‌نی (دوكۆمێنتێكی باوه‌ڕپێكراو و په‌سه‌ندكراوی خه‌ڵكانی كورد له باشوری كوردستاندا) نه‌بوو كه به‌ڕه‌زامه‌ندی خه‌ڵكانی كورد. خاكی باشوری كوردستان (بلكێنی به ده‌وڵه‌تی**

ناسیونالیستی عەرەبی عیراقیەوە) تا ڕۆژی 2005/08/28 ناسیونالیستی عەرەبی خەوی بەم ڕۆژەوە دەبینی و لە سایەی گەوجی ڕۆشنبیرانی کورد و هەردوو دیکتاتۆر (جەلال و مەسعود) بە دەستی خۆمان .. خۆمانمانکرد بە نۆکەر و سۆڵکەر و بەشێکی بچووکی نیشتمانی دڕترین ناسیونالیستی عەرەب لە عیراقدا . ئەوەی دەستنیشانی سنوری کردوە زۆر هوشیار بووە بۆیە (سنور) و دەسەلاتی نەتەوە و (دەوڵەتی نەتەوە) لە تەواوی ئەم جیهانەدا پیرۆزە تەنیا لای کاڵفامە کوردەکان و ئەناشیزمەکان نەبێت . لەم دەستورەدا سنوری کوردستان حەرامکراوە . دەستوری نویێ عیراق تەنیا بریتی نیە لە دەستانی هەلێکی میژووی کە کورد لە باشووردا دەیتوانی دەوڵەتی کوردی لەم بەشەدا مسۆگەر بکات بەڵکو (دەستوری نۆیێ عیراقی) تەوقێکی ئاسنینەو دەچێتە گەردنی هیوا و ژیانی چەند نەوەیەکی داهاتووی کوردەوە لەئایندەدا بۆیان نیە داوای جیابوونەوە لە عیراق بکەن . تا ڕۆژی 28/08/2005 چەند نەوەیەکی کورد خەباتیان کرد بۆ بەدەستهێنانی مافە مرۆیەکانیی .. لە دوای ئەم دیرۆکەوە لە داهاتوودا دەبێت چەند نەوەیەك خەباتبکات بۆ سڕینەوەی (دەستوری نۆی عیراق) تا بتوانی ڕووی بێت بڵێت ئیمەش میللەتێکین دەوڵەتی سەربەخۆمان گەرەکە .

پاشقولی دووهەم : گرفتی ڕەسەنایەتی کوردستانیی بوونی ویلایەتی موصل . گەڕاندنەوەی شارە بە عەربکراوەکان و جیبەجیکردنی ماددەی (58) دوورخستنەوەی بۆ دووسالێ . یانی نکۆلیکردن و دوودڵی لە ڕەسەنایەتی کوردستان بوونی ویلایەتی موصل لە لایەن سەرانی کوردەوە . گەورەترین و بەکارترین (چەك) لە سیاسەتدا (درۆ) یە بە زمانی زانستی سیاسی یانی (تاکتیك) .. سیاسەتمەداران و ئیمزاکەرانی کورد لەم دەستورە چارەنووسداریەدا (تاکتیکیان) لە عەرەب نەکرد بەڵکو لە (کوردیانکرد). بازیکردن بە کات و بڕگە ومادە و سەر ژمێر ....هتد گشتی پاشقولە و لە دەستوری نۆی عیراق لە کورد گیرا کەرکوك و شارە بە عەرەبکراوەکانی تریش بە خەویش ناگەڕینەوە سەر هەریمی (کوردستان) ئەگەر لە بارو دۆخی سیاسی عیراق و ئەمەریکی و جیهان و ناوچەکەش زۆر زۆر لە باریش بێت بۆ دیموکراتیزەکردنی کۆمەڵگای مێشك بەردی پڕێمتیفی عەرەبی سونە وشیعەی عیراقی . ئەوە دەکری هەرێمێکی تریش بۆ سونەی (تێکەڵاو) (کورد و عەرەب) لە شارەکانی موصل , کەرکوك , خانەقین , تکریت

.....هتد) دروستبکەن . بۆنی ئەم هەرێمەش لەدەمی سونیەکان دێ کە داوای ئەوەیانکرد دەبێ هەرێم تەنیا لە سێ شار زیاتر نەبێت . بەم شێوەیە سنوری باشوری کوردستان ئەو سنورە دەبێت (سلیمانی . هەولیر .دهوك) کە شیخ مەحمودی نەمر و مەلا مستەفای بەرزانی تا لە ژیانیاندا بوون پەسەندیان نەکرد . ئیمڕۆ لە بەر دوو پلەی دەسەڵاتی (کاریکاتوری) سەرۆکی هەرێم و سەرۆکی کۆماری عیراق ...هەردوو فرسان صلاح الدین *(جەلال و مەسعود) پاشە ڕۆژی چەند نەوەی داهاتووی کوردیان لە زووخاو هەڵکێشائەوان لە پاشقولەکان گەیشتن وەلی لە تەندەری قۆنتەراتەکەیاندا وا هاتبوو دەبۆایە باشوری کوردستان بە ناسیونالیستی عەرەبی بە هەرزان بفرۆشن .

3- **پاشقولی سێهەم** : چۆاردە ساڵ ماوەیەکی گەلێك زۆرە ببێتە بەڵگەی ئەوەی هەتا ئایدۆلۆژیتی (جەلالی و مەلا) لە باشوردا قۆرخی دەسلاّت بکەن . هەریم بە دووقاشی دەمێنیتەوە . یانی ڕەنگە لە ئەنجامی پرۆسیسە ئابوریەکان باشوری کوردستان ببێت بە دوو هەرێم (هەریمی سلیمانی جەلالی و هەریمی هەولیری مەلایی)

*فرسان صلاح الدین .... نازناوی جاشەکان بوو

سان پیترسبۆڕگ 01/09/2005
jazachingiani@hotmail.com
www.chingiani.de